

[Aksel Larson.]

gentage det her. Hvis udvalgsmedlemmerne er villige til at overveje spørgsmålet mellem anden og tredje behandling, hvor vi alligevel skal have udvalgs møde, er jeg villig til at trække ændringsforslaget tilbage her og eventuelt genfremsætte det ved tredje behandling.

Jeg har måttet tale udførligt om det, ikke fordi det er en stor sag, ikke fordi det er en hjertesag for mig, men fordi det er sund fornuft. Da jeg altså er bange for, at man ikke helt har fattet, hvad det drejer sig om — jfr. hr. Ove Hansens udtalelse om, at det strider mod sideordnet opstilling. Hvis der er noget, der strider mod sideordnet opstilling, så er det den alfabetiske rækkefølge — ja, så kommer jeg altså med tilbuddet nu, og derfor har jeg talt så meget om det, som jeg har gjort.

Jeg har et andet ændringsforslag, der drejer sig om ophævelse af de nuværende spærre-regler. De går jo reelt ud på, at et parti, der får mindre end 2 pct. af stemmerne i landsmålestok, ikke kan få tillægsmandater. Man kan nok regne med, at et parti, der har så få stemmer, ikke har ret til at få kredsmandater nogetsteds, altså amts- eller stor-kredsmandater. Jeg gør opmærksom på, at i grundlovens § 31 står der:

„De nærmere regler for valgrettens udøvelse gives ved valgloven, der til sikring af en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne fastsætter valgmåden...“

Valgloven skal altså sikre en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser i befolkningen. Det gør den ikke, når den siger, at man skal have 60.000 stemmer for at blive repræsenteret i folketinget. Det synes jeg, man skulle erkende. Der var engang, man stillede langt større krav. Da skulle man have 4 eller 3 pct. af stemmerne — nu er det kun 2 pct. — og der var endda engang forslag om, at man skulle have 5 pct. for at blive repræsenteret i folketinget. Det blev dog frafaldet.

Jeg synes, man skulle afskaffe den spærre-regel, og hvis man ikke vil gå så vidt, som vi foreslog, sidste gang valgloven var til behandling, hvor vi reelt foreslog, at et parti, der havde 1/175 af stemmerne, skulle have et mandat, så kunne man da i hvert

fald føre valgloven tilbage til det, den var før 1953, hvor den havde en ganske beskedne spærre-regel, der sagde, at et parti, der inden for et af de tre områder havde stemmer til et kredsmandat i landsgennemsnit, skulle repræsenteres i folketinget ved at få del i tillægsmandaterne. Det var da ikke nogen meget streng spærre-regel, og den kunne man udmærket leve med dengang. Ærlig talt har man da også i det sidste par år set, at den nuværende udemokratiske og grundlovsstridige spærre-regel ikke bevarer folketinget mod små partier, så hvis det er små partier, man er bange for, kan man alligevel lige så godt være mere demokratisk, end man er nu.

Det er, hvad jeg har at sige, og med disse til dels kritiske bemærkninger skal jeg dels anbefale de af mig stillede ændringsforslag, dels anbefale forslaget til valglov til endelig vedtagelse, når vi når til tredje behandling.

Kjær Rasmussen: Vi skal ikke knytte mange kommentarer til de ændringer i valgkredsinddelingen, som er hovedsagen i dette lovforslag; vi betragter lovforslaget som en ajourføring nødvendig gjort af kommunalreformen, ikke som en egentlig valglovsreform, som ellers nok kunne tiltrænges.

Vi skal derfor benytte lejligheden til at sætte spørgsmålstegn ved kredsopdelingen overhovedet. Så længe den opretholdes, vil det få de mærkværdigste konsekvenser for personvalget. Den berettigelse, lokale opstillinger måske kunne have for 120 år siden, finder vi ikke til stede længere. Partierne er landspolitiske, og vælgerne stemmer landspolitisk ved folketingsvalgene. Kandidaterne er også landspolitiske; enhver ved, at langt størsteparten af dette tings medlemmer er placeret i kredse, som er nogenlunde sikre, og som de ikke har noget særligt forhold til. I øvrigt er vel det sydlige Danmark efterhånden så homogent, i hvert fald i relation til folketingsarbejdet, at lokal repræsentation, selv hvis den fandtes og ikke bare blev brugt af partimaskinerne til sikring af spidskandidaterne, er ret overflødig. Specielt efter kommunalreformen med decentralisering af væsentlige lokale anliggender til de nye amtsråd synes det rimeligt at drage den konklusion at ophæve valgkredsinddelingen og lade folketingsvalget helt konsekvent foregå på landsbasis.